

Temps de planificació

En acostar-se el final de segle, ens ha envaït la febre planificadora. Utilitzada des de fa quatre dècades en el camp de les decisions empresarials, ara s'ha posat de moda la planificació estratègica de ciutats, comarques i territoris. La Garrotxa i el Ripollès han començat a elaborar els seus plans, l'Associació Costa Brava Centre també en proposa un, l'Ajuntament de Girona s'afanya a enllestir el Pla de Ciutat i la Cambra de Comerç n'encarrega un de global de tota la demarcació gironina.

No deixa de ser compromesa la sobtada proliferació de tants plans que coincideixen en el temps i, en certa mesura, en l'espai. Hi ha el perill evident de la disparitat de criteris entre els diversos equips redactors i de la contradicció entre les conclusions dels diferents estudis. Existeix una frase que expressa gràficament la confusió que pot sorgir de tants intents simultanis de prospectiva: «tants caps, tants barrets». Seria recomanable que els responsables dels plans s'intercomunicuessin i es coordinessin, a fi d'evitar la desorientació general i assegurar-se una mínima coincidència en els objectius a fixar i en la definició de les estratègies a seguir.

En un àmbit més ampli, la planificació ocupa també el primer punt de l'ordre del dia. Barcelona té molt avançat el seu Pla Estratègic 2000, la Generalitat presenta el nou Pla Territorial de Catalunya i anuncia un estudi sobre les perspectives catalanes de futur, mentre que l'Institut d'Estudis Mediterranis edita un llibre sobre la Catalunya del 2010, amb la proposta de cinc escenaris de possible evolució del país.

Per presentar públicament aquest últim treball a les terres gironines, els seus responsables van encunyar, des de Barcelona, un eslògan pompós: «Girona, pol d'equilibri de l'Europa mediterrània». Potser en farem un gra massa. Els gironins que van participar en la sessió van detectar, més aviat, el perill que Girona no sigui pol de res, sinó que esdevingui una terra de pas, un passadís sense sortides laterals. Com a motius de preocupació en aquest sentit van esmentar la pèrdua creixent de l'esperit emprenedor dels empresaris, la desviació de la indústria puntera cap a altres indrets de Catalunya i la reducció progressiva del sector industrial, amb una economia cada vegada més dependent del sector de serveis. Tot això tendeix, justament, a la pèrdua d'aquell mític equilibri que sempre ens han atribuït des de fora, i a la instal·lació tan còmoda com perillosa en el fatídic monocultiu. I no cal dir que aquesta pèrdua de l'equilibri intern comportaria la pèrdua del paper equilibrador que segons diuen pertoca a les terres de Girona en el context de Catalunya i d'Europa.

La situació no és nova. Fa molts anys que els diagnòstics sobre la nostra economia assenyalen aquesta tendència a la terciarització. S'han pres moltes mesures per modificar-la: creació de sòl industrial, millora de les comunicacions, potenciació dels estudis tècnics, consolidació de l'ensenyament superior. Malgrat tot, a cada sotragada descobrim que tornem a ser exactament on érem, potser perquè les prospeccions s'havien fet al laboratori, sense contacte directe amb el nostre tarannà. I si resulta que som com som, i no com els planificadors voldríem que fóssim, potser mai no arribarem a tenir el pes específic que se'n atribueix i que efectivament caldria que tinguéssim.

Les estratègies conjuntades de tots els plans en marxa haurien d'ajudar-nos a prendre consciència del present i a trobar les fórmules per encertar el futur. Si no és així, aquest temps de planificació haurà estat un temps perdut.